

STORTINGET

Representantforslag 255 S

(2024–2025)

fra stortingsrepresentantene Bård Hoksrud og Morten Stordalen

Dokument 8:255 S (2024–2025)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Bård Hoksrud og Morten Stordalen om henvisningsrett for fysioterapeuter

Til Stortinget

Bakgrunn

I september 2001 ble det igangsatt et prøveprosjekt i tre fylker, der kiropraktorer og manuellterapeuter fikk henvisningsrett til spesialisthelsetjenesten og bildediagnostikk samt rett til å sykmelde i opptil åtte uker.

Prosjektet ble evaluert av SINTEF Unimed, som konkluderte med at det var vellykket. Ventetiden på behandling gikk ned, og bortfallet av henvisningskravet førte til innsparing i form av lavere egenandeler og reduserte refusjoner fra folketrygden grunnet raskere behandlingsstart. Evalueringen viste også at manuellterapeuter sykmeldte færre pasienter og henviste sjeldnere til radiologiske undersøkelser enn fastleger for samme pasientgruppe. Dette har bidratt til riktigere prioritering, redusert ventetid for den enkelte pasient og gitt mer effektive tjenester generelt.¹

Fra 1. januar 2006 fikk manuellterapeuter og kiropraktorer rett til å sykmelde og henvise til spesialisthelsetjenesten og bildediagnostikk etter gjennomført kurs i radiologi og trygdefaglige emner ved Universitetet i Bergen. Samtidig kunne de utløse pasientens rett til refusjon selv, uten henvisning fra lege.² Denne ordningen

har nå eksistert i over 16 år og har utvilsomt bidratt til å avlaste fastlegene.

Siden 1. januar 2018 har pasienter kunnet oppsøke fysioterapeut uten henvisning fra lege og likevel ha rett til refusjon for behandlingen.³ Dette innebærer at de fleste pasienter som i dag behandles av fysioterapeut, ikke er vurdert av lege med tanke på behandlingsbehov eller mulige differensialdiagnoser. Ansvar for slike vurderinger ligger nå hos fysioterapeuten. Dette har gitt fysioterapeuter et større ansvar overfor både pasientene og refusjonsordningen, og understreker behovet for bedre verktøy og muligheter til å ivareta dette ansvaret på en kostnadseffektiv måte.

Bortfallet av henvisningskravet har uten tvil spart fastlegene for tid, ved at de ikke lenger må sette av konsultasjonstid for utredning og henvisning til fysioterapi ved muskel- og skjelettplager. Likevel har situasjonen i fastlegeordningen forverret seg betydelig siden denne endringen, og manglende kapasitet i legetjenesten bidrar i dag til at mange behandlingsforløp hos fysioterapeuter blir lengre og mindre effektive enn nødvendig.

Ved muskel- og skjelettplager er det ofte behov for supplerende undersøkelser i form av bildediagnostikk for å kunne vurdere skadeomfang og lokalisasjon og deretter iverksette riktige tiltak. Dersom fysioterapeuten vurderer at bildediagnostikk er nødvendig, må vedkommende kontakte pasientens fastlege med et begrunnet forslag om henvisning. Dette forutsetter at fastlegen gjennomfører en undersøkelse og foretar selve henvisningen. Når resultatet foreligger, må det videreformidles til både pasienten og fysioterapeuten. Denne

1. https://www.manuellterapi.no/wp-content/uploads/2021/03/SINTEF_Evaluering-av-Henvisningsprosjektet.pdf

2. <https://lovdata.no/static/INNST/inno-200506-015.pdf>

3. <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/prop.-71-l-20162017/id2546178/?ch=9>

prosessen innebærer en unødvendig omvei i pasientens behandlingsforløp og medfører både økte kostnader og forsinkelser.

I dagens situasjon kan det i mange tilfeller ta uforholdsmessig lang tid før pasienten får time for slik vurdering – ofte opptil tre måneder. Etter ytterligere ventetid for selve undersøkelsen skal resultatet deretter formidles, før behandlingen eventuelt kan tilpasses ut fra funnene.

Forslagsstillerne mener at en slik prosess fører til unødig dobbeltarbeid, tidstap og økte kostnader. Dette kan unngås dersom fysioterapeuter får anledning til å tilegne seg kompetanse i henvisning til bildediagnostikk og får rett til å henvide direkte. Dette representerer en mulighet for staten til å spare midler og samtidig effektivisere og målrette behandlingsforløpene. Det vil også bidra til å avlaste en presset fastlegetjeneste. Det er hensiktsmessig at den som har det primære ansvaret for

behandlingen, også får mulighet til å innhente nødvendige tilleggsundersøkelser.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g :

1. Stortinget ber regjeringen sikre at fysioterapeuter får mulighet til å tilegne seg nødvendig kompetanse for henvisning til bildediagnostikk, og at fysioterapeuter med slik kompetanse gis henvisningsrett.
2. Stortinget ber regjeringen sørge for at Helse- og omsorgsdepartementet utarbeider krav til innholdet i et kurs om henvisning til bildediagnostikk, for eksempel tilsvarende kurset som tilbys ved Universitetet i Bergen for manuellterapeuter.

10. april 2025

Bård Hoksrud

Morten Stordalen

